

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

23.03.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ АИКБ ПРИЗОВАВА ДЪРЖАВНИЯ ГЛАВА ДА НАЛОЖИ ЧАСТИЧНО ВЕТО ВЪРХУ ТЕКСТА ЗА ФИКСИРАНЕТО НА ЦЕНОВИ РАВНИЩА ОТ ЗАКОНА ЗА МЕРКИТЕ И ДЕЙСТВИЯТА ПО ВРЕМЕ НА ИЗВЪНРЕДНОТО ПОЛОЖЕНИЕ

Апелираме към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса

Следва пълният текст на [предложението на на АИКБ](#) относно упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

ДО

**Г-Н РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Относно: Предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България приветства бързата реакция на българските институции и правителство и приемането на структурирани мерки за справяне с отрицателните ефекти върху икономиката на действията по ограничаване на разпространението на COVID-19. Като подкрепя необходимостта от незабавни действия с оглед осигуряването на безопасността на българските граждани, АИКБ апелира към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса. Нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж. Това беше отчетено и от Европейската комисия, която именно по тази причина разреши неспазване на правилата за държавни помощи при изработването на мерки за подкрепа на икономиката.

АИКБ подкрепя приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и изразява увереност в необходимостта от спешни действия. Но изразява дълбоко безпокойство от предвиденото в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби: „*всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца*“ преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на „*виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота*“ за предходната година, а на представляващите ги физически лица – *глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв.*“ Това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до ниски цени, а до тежки последици за българската икономика – дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това.

АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други. Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби. Дезинфектантите съвсем ще изчезнат от пазара, защото в момента себестойността им (заради цената на спирта) е в пъти

по-висока от средноаритметичната им цена през последните 3 месеца. Така е и с много други стоки. Да не говорим за абсурда, който ще се получи с цената на горива, газ, зеленчуци и други, чиито цени трябва да намалят. Например – в сферата на енергетиката текстът ще забрани намаляването на цените. Например – природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флукутации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки.

По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката. Цените са най-важният сигнален механизъм в пазарната икономика, те показват равновесието между капацитета за създаване и предлагане на стоките и услугите и нуждите и възможностите на потребителите. Те единствени вярно насочват решенията на стопанските субекти, обвързвани от механизмите на действаща пазарна икономика, във фино работеща система на обмен на суровини, материали, компоненти и готови продукти и услуги. Без свободно определяни цени няма пазарна икономика, а спекула, черна борса и хаос.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

АИКБ апелира към Вашата трезва преценка и национално отговорно поведение и Ви призовава да наложите частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание. Ние подкрепяме необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

**С УВАЖЕНИЕ,
ВАСИЛ ВЕЛЕВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА
АСОЦИАЦИЯ НА ИНДУСТРИАЛНИЯ
КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ**

[БНР](#)

✓ Васил Велев: Президентът да наложи вето върху разпоредбите за фиксирани цени

"Президентът да наложи частично вето върху разпоредбите от Закона за извънредното положение, забележете, там не става дума за таван, а за фиксирани цени, равни на средната за последното тримесечие, което е абсурд". Това каза пред БНР Васил Велев - председател на АИКБ тази сутрин в предаването "Неделя 150". Той обясни, че заради този текст и КЕВР не може да намали цените на парното и на природния газ, въпреки, че са паднали с 40%.

„Абсурдността на този текст е очевидна за всички, ние призовахме парламента да го поправи, но по-бързият начин е президента да наложи вето. Затова изпратихме този призив до медиите и президента със съответните аргументи. Той ще доведе до дефицит на стоки, до черна борса и до спекула. Този закон няма да защити потребителите, а е насочен срещу потребителите. Ще доведе до пълен хаос, затваряне на търговски обекти. Сигурен съм, че това не може да остане така.

Много от мерките за извънредното положение са предлагани от АИКБ, като удължаване на срокове за отчети, събрания и т.н., тези които не са свързани пряко с финансиране. Мерките, които се вземат за подкрепа ликвидността на банковата система, за реструктуриране на кредити, портфейлни гаранции, също ги оценяваме като адекватни, но няма нито една мярка за малките и средните предприятия, както и за работещите хора.

60-те процента няма да работят, защото там се иска от едно предприятие да плаща 40% плюс 20% осигуровки за 6 месеца напред, за да може да получи тези 60. При условие, че това предприятие е спряло, няма никакви приходи, има разходи за данък сгради, такса битови отпадъци, охрана на обекта, кредити в общия случай, наеми. Т.е. няма никакви приходи, има само разходи и трябва да плаща 6 месеца 60%, за да получи другите 60. Това е абсурдна мярка, която може да работи само за предприятия със спад на продажбите от порядъка на 20% и това се прилага в Дания, Германия. За спряло предприятие е абсолютно неприложима. А Закона изключва случаите за намалели продажби, намалено работно време, става дума само за спряло предприятие, напълно или някаква част.

Тази мярка трябва да бъде поправена и трябва да се измислят и други мерки. След като се приеме този закон и мерките от ЕС трябва нов план за ограничаване на щетите от икономическата криза. Ние не знаем дали мерките, които се взимат за намаляване гребена на вълната, ще свършат достатъчно работа, вярваме, че ще свършат. Но сме сигурни, че задаващата се нова, по-голяма вълна на икономическата криза, ще причини много повече проблеми и по-големи щети от коронавируса. Мерките, които се взимат за ограничаване на движението трябва да са свързани с ограничаването на движението през свободното време на хората, но не трябва да се ограничава движението, свързано със здравето на хората, свързано с икономиката, което не се разбира съвсем. „

В момента международния транспорт работи два пъти по-бавно, това значи два пъти по-малко, това значи 25% по-малко БВП, ако остане така цяла година. Ние сме по-засегнати от Централна Европа, защото сме периферия и трябва да настояваме за адекватни мерки.

Попитаха ни за мерките, не ни изслушаха и сбъркаха. За това как да се преразпределят средствата по оперативните програми даже не ни попитаха. Ние влизаме в тази криза в добро финансово здраве на публичните финанси – имаме 20% дълг при 60 норма, при все това, че никой няма да гледа вече каква е нормата. Имаме 10 млрд. фискален резерв, мерките са палеативни. Тези 60% държавата ги дава и ако няма криза, ако се съкрати човек от фонд безработица. В тази криза държавата иска да помогне така, както все едно да няма криза. По тази схема работникът, който не работи, ще получава 100% от заплатата си. Бизнесът трябва да плати, а в някои сектори няма никакви приходи, защото им е забранено да работят. 75% от заетите в нашата страна са в МСП, това не са монополисти, концесионери и т.н. Това са МСП, те връзват бюджета месец за месец, това не се разбира.

АИКБ настоява за нов икономически план. Имаме медицински план, нямаме икономически. Икономическата криза ще отнеме повече човешки животи от медицинската. Най-накрая ще пишем „шест“ на докторите и "шест" на публичните финанси – и „двойка“ на икономиката. И от там "двойка" на всичко!

Чуйте анонса на европейските и световните лидери. Чуйте ги тях. Без такива анонси хората ще бъдат съкратени още следващата седмица. Г-н Горанов пак ще трябва да плати тези 60%, но срещу тях няма да получи никакви приходи, и то дълго време. Това трябва да се разбере. Трябва да се каже на хората това, което казват европейските и световни лидери: нито една работеща компания няма да позволим да фалира, нито един работещ човек няма да позволим да бедства. Това не се казва у нас. У нас се казва: ще дадем, колкото трябва, за медиците... Виджте, още нещо има. Имаме 10% ръст на бюджетните заплати. При криза. Това справедливо ли ви изглежда? При условие, че хората, които ги изработват, ще имат минус 30, минус 50% доходи. Трябва да се преразгледат бюджетните разходи, да се пренасочат в подкрепа на икономиката и на работещите хора! Трябва справедливо да се понесе тежестта на кризата от всички и да бъде справедливо разпределена между всички.“

Цялото интервю на Явор Стаматов с Васил Велев в предаването "Неделя 150" можете да чуете от [звукския файл](#).

[НОВА ТВ](#)

✓ АИКБ в писмо до президента: Апелираме към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса

Вижте позицията на асоциацията

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) излезе с позиция относно новите разпоредби в Закона за извънредното положение, свързани с ограничаването на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост. Ето и пълния текст на писмото, изпратено до президента Румен Радев.

ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България приветства бързата реакция на българските институции и правителство и приемането на структурирани мерки за справяне с отрицателните ефекти върху икономиката на действията по ограничаване на разпространението на COVID-19. Като подкрепя необходимостта от незабавни действия с оглед осигуряването на безопасността на българските граждани, АИКБ апелира към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса. Нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж. Това беше отчетено и от Европейската комисия, която именно по тази причина разреши неспазване на правилата за държавни помощи при изработването на мерки за подкрепа на икономиката.

АИКБ подкрепя приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и изразява увереност в необходимостта от спешни действия. Но изразява дълбоко безпокойство от предвиденото в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби: "всички стопански субекти

са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца" преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв." Това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до по-ниски цени, а до тежки последици за българската икономика - дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това.

АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други. Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби.

Дезинфектантите съвсем ще изчезнат от пазара, защото в момента себестойността им (заради цената на спирта) е в пъти по-висока от средноаритметичната им цена през последните 3 месеца. Така е и с много други стоки. Да не говорим за абсурда, който ще се получи с цената на горива, газ, зеленчуци и други, чиито цени трябва да намалее.

Например - в сферата на енергетиката текстът ще забрани намаляването на цените. Например - природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинееят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флукутации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки.

По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката.

Цените са най-важният сигнален механизъм в пазарната икономика, те показват равновесието между капацитета за създаване и предлагане на стоките и услугите и

нуждите и възможностите на потребителите. Те единствени вярно насочват решенията на стопанските субекти, обвързвани от механизмите на действаща пазарна икономика, във фино работеща система на обмен на суровини, материали, компоненти и готови продукти и услуги. Без свободно определяни цени няма пазарна икономика, а спекула, черна борса и хаос.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

АИКБ апелира към Вашата трезва преценка и национално отговорно поведение и Ви призовава да наложите частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание. Ние подкрепяме необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

Economic.bg

✓ АИКБ настоява за вето върху текст от Закона за извънредното положение

Според нея с мерките за антиспекула токът и горивата няма да може да поевтинееят, както се очаква

За вето на президента Румен Радев върху текста от Закона за извънредното положение във връзка с антиспекулата, настояват от Асоциацията на индустриалния капитал в България, става ясно от тяхно съобщение до медиите. Според нея със задължението всички стопански субекти да предоставят предлаганите от тях стоки и услуги на цени равни на средноаритметичните им през последните три месеца преди настъпване на извънредното положение, ще се наруши нормалната стопанска дейност. Дори за кратък период от време това ще застраши сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж.

АИКБ подкрепя Сдружението за модерна търговия (СМТ), което заяви, че това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до по-ниски цени, а до тежки последици за българската икономика - дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в

държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това, припомнят от АИКБ.

Според асоциацията текстът в закона за извънредното положение ще забрани намаляването на цените в сферата на енергетиката. Това означава, че природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лв. за литър бензин до около 2 лв. и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени, смятат от АИКБ.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флукуации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки. По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините, обобщават от асоциацията.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката.

Канал 3

✓ След търговските вериги и АИКБ изпрати писмо до президента срещу фиксираните цени

Вчера Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) обяви, че е изпратено писмо до президента Румен Радев с предложение да упражни частично вето в приетия на второ четене в петък Закон за мерките и действията по време на извънредното положение. Конкретно става въпрос за фиксираните цени на всички стоки в периода на извънредното положение, които бяха заложили в закона като част от мерките за борбата със спекулата. Вчера и големите търговски вериги също призоваха президента да отмени тавана на цените.

От АИКБ подчертават, че става дума за § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

"АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други.

Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби", изтъкват индустриалците.

АИКБ подкрепя необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

✓ "Офанзива" на 21.03.2020 г.: Гост е Васил Велев от АИКБ

Народното събрание трябва да се събере и да отмени разпоредбите, в които постановяват, че цените трябва да бъдат такива, каквито са били през последните три месеца. Това означава, че цените няма да се понижат, каза председателят на Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) Васил Велев в предаването „Офанзива“ по Канал 3.

"Ограничението на цените ще доведе до спекула и черна борса", каза още събеседникът на медията. Той също посочи, че е необходимо и пряка финансова подкрепа за бизнеса. "Голяма част от депутатите гласуваха новия закон за извънредното положение без дори да знаят какво подписват", каза още той.

Целия разговор гледайте [тук](#).

В. Стандарт

✓ АИКБ зове за вето върху текстове за спекулата

С позиция излезе Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) относно новите разпоредби в Закона за извънредното положение, свързани с ограничаването на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост. Ето и пълния текст на писмото, изпратено до президента Румен Радев.

**ДО
Г-Н РУМЕН РАДЕВ,
ПРЕЗИДЕНТ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

Относно: Предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България приветства бързата реакция на българските институции и правителство и приемането на структурирани мерки за справяне с отрицателните ефекти върху икономиката на действията по ограничаване на разпространението на COVID-19. Като подкрепя необходимостта от незабавни действия с оглед осигуряването на безопасността на българските граждани, АИКБ апелира към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса. Нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж. Това беше отчетено и от Европейската комисия, която именно по тази причина разреши неспазване на правилата за държавни помощи при изработването на мерки за подкрепа на икономиката.

АИКБ подкрепя приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и изразява увереност в необходимостта от спешни действия. Но изразява дълбоко безпокойство от предвиденото в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби: "всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца" преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв."

Това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до по-ниски цени, а до тежки последици за българската икономика - дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това.

АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други. Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби.

Дезинфектантите съвсем ще изчезнат от пазара, защото в момента себестойността им (заради цената на спирта) е в пъти по-висока от средноаритметичната им цена през последните 3 месеца. Така е и с много други стоки. Да не говорим за абсурда, който ще се получи с цената на горива, газ, зеленчуци и други, чиито цени трябва да намалееят.

Например - в сферата на енергетиката текстът ще забрани намаляването на цените. Например - природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинееят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флукутации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки.

По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката.

Цените са най-важният сигнален механизъм в пазарната икономика, те показват равновесието между капацитета за създаване и предлагане на стоките и услугите и

нуждите и възможностите на потребителите. Те единствени вярно насочват решенията на стопанските субекти, обвързвани от механизмите на действаща пазарна икономика, във фино работеща система на обмен на суровини, материали, компоненти и готови продукти и услуги. Без свободно определяни цени няма пазарна икономика, а спекула, черна борса и хаос.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

АИКБ апелира към Вашата трезва преценка и национално отговорно поведение и Ви призовава да наложите частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание. Ние подкрепяме необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на

отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

Дарик

✓ АИКБ призовава президента да наложи частично вето върху текста за фиксирането на ценови равнища

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) излезе с позиция относно новите разпоредби в Закона за извънредното положение, свързани с ограничаването на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост. Ето и пълния текст на писмото, изпратено до президента Румен Радев.

ДО

Г-Н РУМЕН РАДЕВ, ПРЕЗИДЕНТ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Относно: Предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България приветства бързата реакция на българските институции и правителство и приемането на структурирани мерки за справяне с отрицателните ефекти върху икономиката на действията по ограничаване на разпространението на COVID-19. Като подкрепя необходимостта от незабавни действия с оглед осигуряването на безопасността на българските граждани, АИКБ апелира към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса. Нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж. Това беше отчетено и от Европейската комисия, която именно по тази причина разреши неспазване на правилата за държавни помощи при изработването на мерки за подкрепа на икономиката.

АИКБ подкрепя приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и изразява увереност в необходимостта от спешни действия. Но изразява дълбоко безпокойство от предвиденото в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби: "всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца" преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв."

Това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до по-ниски цени, а до тежки последици за българската икономика - дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това.

АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други. Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби.

Дезинфектантите съвсем ще изчезнат от пазара, защото в момента себестойността им (заради цената на спирта) е в пъти по-висока от средноаритметичната им цена през последните 3 месеца. Така е и с много други стоки. Да не говорим за абсурда, който ще се получи с цената на горива, газ, зеленчуци и други, чиито цени трябва да намалееят.

Например - в сферата на енергетиката текстът ще забрани намаляването на цените. Например - природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинееят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флуктуации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки.

По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката.

Цените са най-важният сигнален механизъм в пазарната икономика, те показват равновесието между капацитета за създаване и предлагане на стоките и услугите и нуждите и възможностите на потребителите. Те единствени вярно насочват решенията на стопанските субекти, обвързвани от механизмите на действаща пазарна икономика, във фино работеща система на обмен на суровини, материали, компоненти и готови продукти и услуги. Без свободно определяни цени няма пазарна икономика, а спекула, черна борса и хаос.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

АИКБ апелира към Вашата трезва преценка и национално отговорно поведение и Ви призовава да наложите частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание. Ние подкрепяме необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

News.bg

✓ Не ни връщайте в Лукановата, Виденовата и др. подобни икономически и политически зими

Автор: Теодор Дечев – директор „Индустиални политики“ към АИКБ

На 22 март 2020 година, Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) отправи предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

За нормалните хора горното изречение звучи по-неразбираемо и от санскритския език. Пиша "по-неразбираемо", защото когато преди повече от век, Рабиндранат Тагор посетил София, той е успял да разговаря на санскритски с представители на някои ромски кланове...

Естествено, става дума за някои недообмислени и би могло с чиста съвест да се каже - опасни текстове в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, свързани с мерките в областта на икономиката, които станаха факт с гласуването му на 20 март 2020 година.

Тук трябва да се подчертае, че негативната реакция на АИКБ не се дължи на желанието да руши националното единство, за което се твърди, че се било появило през последните дни. Нито пък някой иска да конфронтира президента на Републиката и министър-председателя. Всеки си дава сметка, че точно в този момент и на двамата никак не им е лесно и приятно.

Не става дума за частни икономически интереси

По принцип АИКБ подкрепи взетия комплекс от мерки и денонощно информира членовете си за всичко, което би могло да бъде дори и от най-мъничка полза в сегашната ситуация. Естествено, като национално представителна работодателска организация, АИКБ апелира и за пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса.

За да спестя тежкия физически труд на щатните тролове и хейтъри в интернет, още от сега пояснявам и даже натъртвам, че не става дума за "глезотии и капризи" на "алчните капиталисти", а за съвсем резонно и основателно безпокойство за това, че нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава повече от сериозно икономиката на страната ни. То може да доведе (и ако не внимаваме - и ще доведе) до трайна загуба на пазарни дялове, което пък автоматически ще се отрази под възможно най-неприятна форма в дългосрочна загуба на икономически растеж.

Тук се налага да повикам на помощ и мнението на Европейската комисия. Едва ли има институция на света, която да е по-враждебна към неразрешените държавни помощи, но точно Комисията разреши в настоящата ситуация да не се спазват правилата за държавни помощи, когато се формулират и приемат мерки в подкрепа на икономиката.

Текстове, които не просто плашат, а заплашават

Точно за това не може да не предизвикват огромно безпокойство конкретни текстове Закона за мерките и действията по време на извънредното положение. Можем да започнем със записа в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона:

"всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца" преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв."

На практика такова решение представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула. Той за съжаление ще доведе не до по-ниски цени, а до дефицити на стоки и услуги и черна борса. Естествено, това е прекрасна хранителна среда за избуяване на

корупцията и за развихряне на спекулата. Изобщо, създават се предпоставки за неща, пред които увеличаването на сивия сектор и спадът на приходите в държавния бюджет ще ни се видят песен.

Но за сметка на това точно сега приходите в държавния бюджет са крайно нужни и в никакъв случай не трябва сами да вкарваме вълка в кошарата. Нека не звучи като някаква идеологическа мантра, но само свободната конкуренция може да гарантира приемливи цени. Друг начин не е открит.

Има и по-разумни начини за борба със спекулата

Никой не отрича необходимостта от борба със спекулата с определени продукти и стоки от първа необходимост, най-малко пък АИКБ. В този списък са безспорно на първо място са предпазните средства и дезинфектантите. Работата обаче е там, че вместо да се взимат волонтаристки мерки, трябва да станем свидетели на премерени и умни интервенции от страна на държавата.

Такива мерки могат да бъдат: осигуряването на определени количества дефицитни стоки от държавния резерв (кога да го използваме, ако не точно сега?), възлагане на целеви производства (такава мярка вече беше предприета със защитните облекла), а също и проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение. Несъмнено могат да бъдат предложени и други разумни мерки.

Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно. То със сигурност ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби. От медиите разбираме, че и министърът на финансите бил против тези мерки. Ами прав е министърът, ужасно е прав в конкретния случай.

Как можем да провалим свършена работа и да пуснем духа на инфлацията от бутилката

Големи неприятности ни очакват и в сферата на енергетиката, ако визирият текст стане действащ закон. Той просто ще... забрани намаляването на цените. Първият удар ще получим с природният газ, който няма да може да поевтинее от 1 април с 41%. Съответно ще се сбoguваме и с лелеяното от всички намаление на цената на парното с 25%, така както е планирано в момента. Новият закон просто забранява тези действия и... задържа цените същите, каквито са били последните три месеца.

Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева, ако се следва закона във вида, в който е приет.

Странно, смешно, невероятно, но същото ще стане и със зеленчуците от новата реколта. Зеленчуците са пролетни, те трябва сезонно да поевтинееят - но срещу това стои законова забрана и по парадоксален начин те ще трябва да запазят високите си цени.

Заплахите, които създава този текст са чутковни, при това с гарантирано изпълнение на всички очаквани неблагоприятия. Това е естествено следствие от нормалните сезонни вариации, от флукуациите и колебанията в цените на различни стоки и продукти. Замразяването на цените няма да помогне на потребителите. Напротив, то ще им навреди, защото просто няма да има доставки на редица търсени от тях стоки.

Добре е всеки законотворец внимателно да прочете следното ясно съждение от възраженията на АИКБ:

"По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините."

На кого е необходимо всичко това?

Наблюдавайки ситуацията, човек започва да мисли, че на някой му се иска да отвърже инфлацията в България. В момента инфлацията е ниска. Очаква се, при това с основание, инфлацията да намалее през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на електроенергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до спадане на цената на горивата на пазара на дребно.

Не трябва да се подминава обстоятелството, че спадът на потреблението, предизвикан от ограничителните мерки, също води към рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката. И тук вече възниква въпросът, кой има интерес от изпускане на инфлацията и от възникване на стокови дефицити. Едва ли това са управляващото мнозинство и правителството ...

Подкрепете ветото над опасните текстове!

Изложените до тук аргументи бяха достатъчно основание за АИКБ, за да поиска от Президента на Република да наложи частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание текст.

Доколкото става ясно в динамично променящата се ситуация (събитията настъпват в рамките на часове и минути), това искане е срещнало разбиране. Сега е важно народните представители да подкрепят ветото върху текста, който със или без да иска ще създаде стокови дефицити, черна борса и ще даде "божествено ускорение" на инфлацията.

Народните представители имат възможността да направят нещо, което да оправдае присъствието им в парламента поне за последния им мандат. Те трябва да подкрепят ветото върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и да пресекат заплахата от връщане към Лукановата зима, Виденовата зима и други подобни икономически и политически зими, независимо, че идва пролетта.

*Мнението на автора е лично както и всички оценки и предложения, направени в анализа, независимо от формалната му принадлежност към АИКБ.

✓ Да спрем връщането към икономически и политически зими, които вече сме преживявали

На 22 март 2020 година, Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) отправи предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

За нормалните хора, горното изречение звучи по-неразбираемо и от санскритския език. Пиша „по-неразбираемо“, защото когато преди повече от век, Рабиндранат Тагор посетил София, той е успял да разговаря на санскритски с представители на някои ромски кланове...

Естествено, става дума за някои недообмислени и би могло с чиста съвест да се каже – опасни текстове в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, свързани с мерките в областта на икономиката, които станаха факт с гласуването му на 20 март 2020 година.

Тук трябва да се подчертае, че негативната реакция на АИКБ не се дължи на желанието да руши националното единство, за което се твърди, че се било появило през последните дни. Нито пък някой иска да конфронтира Президента на Републиката и Министър-председателя. Всеки си дава сметка, че точно в този момент и на двамата никак не им е лесно и приятно.

Не става дума за частни икономически интереси

По принцип АИКБ подкрепи взетия комплекс от мерки и денонощно информира членовете си за всичко, което би могло да бъде дори и от най-мъничка полза в сегашната ситуация. Естествено, като национално представителна работодателска организация, АИКБ апелира и за пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса.

За да спестя тежкия физически труд на щатните тролове и хейтъри в Интернет, още от сега пояснявам и даже натъртвам, че не става дума за „глезотии и капризи“ на „алчните капиталисти“, а за съвсем резонно и основателно безпокойство, за това, че нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава повече от сериозно икономиката на страната ни. То може да доведе (и ако не внимаваме – ще доведе) до трайна загуба на пазарни дялове, което пък автоматически ще се отрази под възможно най-неприятна форма в дългосрочна загуба на икономически растеж.

Тук се налага да повикам на помощ и мнението на Европейската комисия. Едва ли има институция на света, която да е по-враждебна към неразрешените държавни помощи, но точно Комисията разреши в настоящата ситуация да НЕ се спазват правилата за държавни помощи, когато се формулират и приемат мерки в подкрепа на икономиката.

Текстове, които не просто плашат, а заплашват

Точно за това, не може да не предизвикват огромно безпокойство конкретни текстове от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение. Можем да започнем със записа в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона:

„всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца“ преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на “виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота” за предходната година, а на представляващите ги физически лица – глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв.“.

На практика, такова решение представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула. Той за съжаление ще доведе не до по-ниски цени, а до дефицити на стоки и услуги и черна борса. Естествено, това е прекрасна хранителна среда за избуяване на корупцията и за развихряне на спекулата. Изобщо, създават се предпоставки за неща, пред които увеличаването на сивия сектор и спадът на приходите в държавния бюджет ще ни се видят песен.

Но за сметка на това, точно сега приходите в държавния бюджет са крайно нужни и в никакъв случай не трябва сами да вкарваме вълка в кошарата. Нека не звучи като някаква идеологическа мантра, но само свободната конкуренция може да гарантира приемливи цени. Друг начин не е открит.

Има и по-разумни начини за борба със спекулата

Никой не отрича необходимостта от борба със спекулата с определени продукти и стоки от първа необходимост, най-малко пък АИКБ. В този списък безспорно на първо място са предпазните средства и дезинфектантите. Работата обаче е там, че вместо да се взимат волунтаристки мерки, трябва да станем свидетели на премерени и умни интервенции от страна на държавата.

Такива мерки могат да бъдат: осигуряването на определени количества дефицитни стоки от държавния резерв (кога да го използваме, ако не точно сега?), възлагане на целеви производства (такава мярка вече беше предприета със защитните облекла), а също и проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение. Несъмнено могат да бъдат предложени и други разумни мерки.

Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно. То със сигурност ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби. От медиите разбираме, че и Министърът на финансите бил против тези мерки. Ами прав е министърът, ужасно е прав в конкретния случай.

Как можем да провалим свършена работа и да пуснем духа на инфлацията от бутилката

Големи неприятности ни очакват и в сферата на енергетиката, ако визирият текст стане действащ закон. Той просто ще ... забрани намаляването на цените. Първият удар ще получим с природният газ, който няма да може да поевтинее от 1 април с 41%. Съответно ще се сбогуваме и с лелеяното от всички намаление на цената на парното с 25% така, както е

планирано в момента. Новият закон просто забранява тези действия и ... задържа цените същите, каквито са били последните три месеца.

Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева ако се следва законът във вида в който е приет.

Странно, смешно, невероятно, но същото ще стане и със зеленчуците от новата реколта. Зеленчуците са пролетни, те трябва сезонно да поевтиняват – но срещу това стои законова забрана и по парадоксален начин те ще трябва да запазят високите си цени.

Заплахите, които създава този текст са чутовни, при това с гарантирано изпълнение на всички очаквани неблагоприятия. Това е естествено следствие от нормалните сезонни вариации, от флукуациите и колебанията в цените на различни стоки и продукти. Замразяването на цените няма да помогне на потребителите. Напротив, то ще им навреди, защото просто няма да има доставки на редица търсени от тях стоки.

Добре е всеки законотворец внимателно да прочете следното ясно съждение от възраженията на АИКБ:

„По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините”.

На кого е необходимо всичко това?

Наблюдавайки ситуацията, човек започва да мисли, че на някой му се иска да отвърже инфлацията в България. В момента инфлацията е ниска. Очаква се, при това с основание, инфлацията да намалее през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на електроенергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до спадане на цената на горивата на пазара на дребно.

Не трябва да се подминава обстоятелството, че спадът на потреблението, предизвикан от ограничителните мерки също води към рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката. И тук вече възниква въпросът, кой има интерес от изпускане на инфлацията и от възникване на стокови дефицити. Едва ли това са управляващото мнозинство и правителството ...

Подкрепете вето над опасните текстове!

Изложените до тук аргументи бяха достатъчно основание за АИКБ, за да поиска от Президента на Републиката да наложи частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание текст.

Доколкото става ясно в динамично променящата се ситуация (събитията настъпват в рамките на часове и минути), това искане е срещнало разбиране. **Сега е важно, народните представители да подкрепят вето върху текста, който с или без да иска ще създаде стокови дефицити, черна борса и ще даде „божествено ускорение” на инфлацията.**

Народните представители имат възможността да направят нещо, което да оправдае присъствието им в Парламента поне за последния им мандат. Те трябва да подкрепят вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и да пресекат заплахата от връщане към Лукановата зима, Виденовата зима и други подобни икономически и политически зими, независимо, че идва пролетта.

***

Авторът на текста поема изцяло отговорността за него, както и за всички оценки и предложения направени в анализа, независимо от формалната му принадлежност към Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

[Черноморие-Каспия](#)

✓ ДА СПРЕМ ВРЪЩАНЕТО КЪМ ИКОНОМИЧЕСКИ И ПОЛИТИЧЕСКИ ЗИМИ, КОИТО ВЕЧЕ СМЕ ПРЕЖИВЯВАЛИ

Теодор Дечев

На 22 март 2020 година, Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) отправи предложение за упражняване на правото на Президента за налагане на частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., приет от 44-то Народно събрание на Република България на 20 март 2020 г.

За нормалните хора, горното изречение звучи по-неразбираемо и от санскритския език. Пиша „по-неразбираемо”, защото когато преди повече от век, Рабиндранат Тагор посетил София, той е успял да разговаря на санскритски с представители на някои ромски кланове ...

Естествено, става дума за някои недообмислени и би могло с чиста съвест да се каже – опасни текстове в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, свързани с мерките в областта на икономиката, които станаха факт с гласуването му на 20 март 2020 година.

Тук трябва да се подчертае, че негативната реакция на АИКБ не се дължи на желанието да руши националното единство, за което се твърди, че се било появило през последните дни. Нито пък някой иска да конфронтира Президента на Републиката и Министър-председателя. Всеки си дава сметка, че точно в този момент и на двамата никак не им е лесно и приятно.

Не става дума за частни икономически интереси

По принцип АИКБ подкрепи взетия комплекс от мерки и денонощно информира членовете си за всичко, което би могло да бъде дори и от най-мъничка полза в сегашната ситуация. Естествено, като национално представителна работодателска организация, АИКБ апелира и за пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса.

За да спестя тежкия физически труд на щатните тролове и хейтъри в Интернет още от сега пояснявам и даже натъртвам, че не става дума за „глезотии и капризи“ на „алчните капиталисти“, а за съвсем резонно и основателно безпокойство, за това, че нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава повече от сериозно икономиката на страната ни. То може да доведе (и ако не внимаваме – ще доведе) до трайна загуба на пазарни дялове, което пък автоматически ще се отрази под възможно най-неприятна форма в дългосрочна загуба на икономически растеж.

Тук се налага да повикам на помощ и мнението на Европейската комисия. Едва ли има институция на света, която да е по-враждебна към неразрешените държавни помощи, но точно Комисията разреши в настоящата ситуация да НЕ се спазват правилата за държавни помощи, когато се формулират и приемат мерки в подкрепа на икономиката.

Текстове, които не просто плашат, а заплашват

Точно за това, не може да не предизвикват огромно безпокойство конкретни текстове от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение. Можем да започнем със записа в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона:

„всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца“ преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв.“.

На практика, такова решение представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула. Той за съжаление ще доведе не до по-ниски цени, а до дефицити на стоки и услуги и черна борса. Естествено, това е прекрасна хранителна среда за избуяване на корупцията и за развихряне на спекулата. Изобщо, създават се предпоставки за неща, пред които увеличаването на сивия сектор и спадът на приходите в държавния бюджет ще ни се видят песен.

Но за сметка на това, точно сега приходите в държавния бюджет са крайно нужни и в никакъв случай не трябва сами да вкарваме вълка в кошарата. Нека не звучи като някаква идеологическа мантра, но само свободната конкуренция може да гарантира приемливи цени. Друг начин не е открит.

Има и по-разумни начини за борба със спекулата

Никой не отрича необходимостта от борба със спекулата с определени продукти и стоки от първа необходимост, най-малко пък АИКБ. В този списък безспорно на първо място са предпазните средства и дезинфектантите. Работата обаче е там, че вместо да се взимат волунтаристки мерки, трябва да станем свидетели на премерени и умни интервенции от страна на държавата.

Такива мерки могат да бъдат: осигуряването на определени количества дефицитни стоки от държавния резерв (кога да го използваме, ако не точно сега?), възлагане на цели производствата (такава мярка вече беше предприета със защитните облекла), а също и проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение. Несъмнено могат да бъдат предложени и други разумни мерки.

Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно. То със сигурност ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби. От медиите разбираме, че и Министърът на финансите бил против тези мерки. Ами прав е министърът, ужасно е прав в конкретния случай.

Как можем да провалим свършена работа и да пуснем духа на инфлацията от бутилката

Големи неприятности ни очакват и в сферата на енергетиката, ако визирания текст стане действащ закон. Той просто ще ... забрани намаляването на цените. Първият удар ще получим с природният газ, който няма да може да поевтинее от 1 април с 41%. Съответно ще се сбoguваме и с лелеяното от всички намаление на цената на парното с 25% , така както е планирано в момента. Новият закон просто забранява тези действия и ... задържа цените същите, каквито са били последните три месеца.

Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева ако се следва законът във вида в който е приет.

Странно, смешно, невероятно, но същото ще стане и със зеленчуците от новата реколта. Зеленчуците са пролетни, те трябва сезонно да поевтинят – но срещу това стои законова забрана и по парадоксален начин те ще трябва да запазят високите си цени.

Заплахите, които създава този текст са чутовни, при това с гарантирано изпълнение на всички очаквани неблагоприятия. Това е естествено следствие от нормалните сезонни вариации, от флукуациите и колебанията в цените на различни стоки и продукти. Замразяването на цените няма да помогне на потребителите. Напротив, то ще им навреди, защото просто няма да има доставки на редица търсени от тях стоки.

Добре е всеки законотворец внимателно да прочете следното ясно съждение от възраженията на АИКБ:

„По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините“.

На кого е необходимо всичко това?

Наблюдавайки ситуацията, човек започва да мисли, че на някой му се иска да отвърже инфлацията в България. В момента инфлацията е ниска. Очаква се, при това с основание, инфлацията да намалее през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на електро енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до спадане на цената на горивата на пазара на дребно.

Не трябва да се подминава обстоятелството, че спадът на потреблението предизвикан от ограничителните мерки също води към рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката. И тук вече възниква въпросът, кой има интерес от изпускане на инфлацията и от възникване на стокови дефицити. Едва ли това са управляващото мнозинство и правителството ...

Подкрепете вето над опасните текстове!

Изложените до тук аргументи бяха достатъчно основание за АИКБ, за да поиска от Президента на Републиката да наложи частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание текст.

Доколкото става ясно в динамично променящата се ситуация (събитията настъпват в рамките на часове и минути), това искане е срещнало разбиране. **Сега е важно, народните представители да подкрепят вето върху текста, който със или без да иска ще създаде стокови дефицити, черна борса и ще даде „божествено ускорение“ на инфлацията.**

Народните представители имат възможността да направят нещо, което да оправдае присъствието им в Парламента поне за последния им мандат. Те трябва да подкрепят вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение и да пресекат заплахата от връщане към Лукановата зима, Виденовата зима и други подобни икономически и политически зими, независимо, че идва пролетта.

Забележка:

Авторът на текста поема изцяло отговорността за него, както и за всички оценки и предложения направени в анализа, независимо от формалната му принадлежност към Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ).

Дума

✓ Мерките срещу спекулата спират по-ниски цени на горива, парно и ток

Малко преди президентът Румен Радев да обяви, че налага вето на част от Закона за мерките при извънредно положение, от Асоциацията на индустриалния капитал в България се обърна с писмо към държавния глава. В позицията си от АИКБ предупреждават, че заради текстовете срещу спекулата в закона няма да може да има понижаване на цените на горива, ток и парно. От работодателската организация призовават президента да наложи частично вето върху § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение.

Ето и пълния текст на писмото, изпратено до президента Румен Радев:

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

Асоциацията на индустриалния капитал в България приветства бързата реакция на българските институции и правителство и приемането на структурирани мерки за справяне с отрицателните ефекти върху икономиката на действията по ограничаване на разпространението на COVID-19. Като подкрепя необходимостта от незабавни действия с оглед осигуряването на безопасността на българските граждани, АИКБ апелира към пропорционални мерки за подкрепа на бизнеса. Нарушаването на нормалната стопанска дейност, на производствени процеси и на оказване на услуги, дори и за кратък период от време, застрашава сериозно икономиката на страната ни и може да доведе до трайна загуба на пазарни дялове, рефлектиращи в дългосрочна загуба на икономически растеж. Това беше отчетено и от Европейската комисия, която именно по тази причина разреши неспазване на правилата за държавни помощи при изработването на мерки за подкрепа на икономиката.

АИКБ подкрепя приетия Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и изразява увереност в необходимостта от спешни действия. Но изразява дълбоко безпокойство от предвиденото в § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби: "всички стопански субекти са длъжни да предоставят на населението предлаганите от тях стоки и услуги на цени, равни на средноаритметичните цени на предлаганите от тях стоки и услуги през последните три месеца" преди въвеждането на извънредно положение. За нарушение на разпоредбата на "виновните лица се налага имуществена санкция в размер на 5 на сто от оборота" за предходната година, а на представляващите ги физически лица - глоба в размер от 20 000 до 100 000 лв."

Това на практика представлява връщане от пазарна към централизирана икономика. Фиксирането на ценови равнища е грешен инструмент за ограничаване на опасността от спекула и ще доведе не до по-ниски цени, а до тежки последици за българската икономика - дефицити на стоки и услуги, хаос, корупция, фалити, спекула, черна борса, увеличаване на сивия сектор и спад на приходите в държавния бюджет точно когато те са най-нужни. Единствено свободната конкуренция може да гарантира ниски цени. Безброй примери по света и у нас са доказателство за това.

АИКБ разбира потребността от ограничаване на спекулата с някои продукти и стоки от първа необходимост – като предпазни средства и дезинфектанти, но предлага това да бъде извършвано посредством премерени интервенции от страна на държавата – като например осигуряване на количества дефицитни стоки от държавния резерв, възлагане на целеви производства, проверки от компетентните органи за неправомерно пазарно поведение и други. Въвеждането на фиксирани цени е изключително опасно, тъй като ще доведе до огромни пазарни диспропорции и злоупотреби.

Дезинфектантите съвсем ще изчезнат от пазара, защото в момента себестойността им (заради цената на спирта) е в пъти по-висока от средноаритметичната им цена през последните 3 месеца. Така е и с много други стоки. Да не говорим за абсурда, който ще се получи с цената на горива, газ, зеленчуци и други, чиито цени трябва да намалее.

Например - в сферата на енергетиката текстът ще забрани намаляването на цените. Например - природният газ не може да поевтинее от 1 април с 41%, нито парното с 25%, както е планирано, защото новият закон го забранява и задържа цените същите, каквито са били последните три месеца. Цените на горивата спаднаха през последните седмици от 2.20 лева за литър бензин до около 2 лева и ще продължат да спадат, поради по-ниските цени на нефта, но те ще трябва да се върнат на старите по-високи нива от 2.20 лева според закона. Същото е валидно за очакваната нова реколта от пролетни зеленчуци, които сезонно ще поевтинят – но законът ще забрани това и те ще трябва да запазят високите си цени.

Проблемите с този текст са огромни, предвид нормалните сезонни вариации и икономическите флукутации в цените на различни стоки и продукти. Вместо да помогне на потребителите, замразяването на цените всъщност ще им навреди, тъй като няма да има доставки на търсени от тях стоки.

По същия начин сезонно са поскъпнали и други вносни продукти, които са по-скъпи не само в България, но и на световните пазари. Ако в България се сложи пределна цена под световната, просто никой няма да внася тези продукти в България. Резултатът ще е дефицит и празни рафтове по магазините.

Инфлацията в момента е ниска и се очаква да намалее още през следващите седмици с влизането в сила на по-евтиния природен газ, с поевтиняването на енергията на борсата, със спада на цените на петрола, което, макар и бавно, води до по-евтини горива. Спадът на потреблението заради ограничителните мерки също води до рязко забавяне на инфлацията. За повечето стоки и услуги така или иначе цените не поскъпват или дори ще спадат. Съответно като цяло няма инфлационен натиск и никаква причина да се налага контрол върху всички цени в икономиката.

Цените са най-важният сигнал механизъм в пазарната икономика, те показват равновесието между капацитета за създаване и предлагане на стоките и услугите и нуждите и възможностите на потребителите. Те единствени върно насочват решенията на стопанските субекти, обвързвани от механизмите на действаща пазарна икономика, във фино работеща система на обмен на суровини, материали, компоненти и готови продукти и услуги. Без свободно определяни цени няма пазарна икономика, а спекула, черна борса и хаос.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕЗИДЕНТ,

АИКБ апелира към Вашата трезва преценка и национално отговорно поведение и Ви призовава да наложите частично вето върху текста на § 12а. от Преходните и заключителни разпоредби на Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, който да отпадне от приетия на 20 март 2020 г. от Народното събрание. Ние подкрепяме необходимостта от координирани мерки за предотвратяване на разпространението на заразата и за ограничаване на отрицателните ефекти от нея върху икономиката и ежедневието на страната ни, но призоваваме българските институции да не вземат прибързани решения, да ги съгласуват със заинтересованите страни и да не всяват допълнителна паника в и без това предизвикателната ситуация.

[Земля](#)

✓ Бизнесът: Служебен авансов данък ще ни убие

Иска се и държавата напълно да покрие заплатите в затворените ресторанти и кафенета

И едрият, и стартирацията бизнес се обяви срещу намерението на правителството да въведе служебно определяне на авансовия дължим за тази година данък върху печалбите на предприятията за 2018 г. Това се предвижда във внесените поправки в проектозакона за извънредното положение, който се приема ударно от Народното събрание. Според Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ), във време, в което се очаква редица бизнеси да бъдат сринати и печалбите на други да бъдат изтрети, да се определя служебен авансов данък означава убийство на тези предприятия и самоубийство за българската икономика. От Българската стартър асоциацията отбелязаха, че “зад добрата идея за отлагане на плащането на корпоративния данък за 2019 година с три месеца, чрез текстовете, свързани с авансовите вноски, е скрит много ловък инструмент за компенсиране на това забавяне в приходите на националния бюджет чрез принудително събиране на корпоративен данък върху печалби, голяма част от които, няма да бъдат генерирани през 2020 г.” Българската стопанска камара (БСК) пък разкритикува прецизността на текстовете за принудителния патен и неплатен отпуск на служителите, разпускани при извънредно положение, и поиска без никакви критерии приоритетно, да се покриват на 100 процента заплатите на най-засегнатите фирми от затвореното на бизнеса им като ресторанти, сладкарници, кафенета. АИКБ смята, че нищо не налага промяната в сегашното изчисляване на авансовия данък върху печалбата на фирмите. “Авансов данък върху несъществуваща печалба през 2020 г. е икономическо самоубийство”, смята от организацията и призовават народните представители да не приемат това предложение, което според АИКБ е ненавременен, вреден за бизнеса и против нормалността при управление на криза. В момента фирмите сами определят размера на този данък, а предложението е НАП служебно да го изчисли за първите шест месеца на 2020 г на база резултатите на дружествата за 2018 г. Според бизнес организацията в условията на тежка обстановка - загуби на предприятията, освобождаване на работници, фалити, е ясно, че става въпрос за искан от държавата данък, който ще е невъзможен за плащане от редица бизнеси, върху който и ще се дължи лихва (ОЛП+10%), а в края на годината ще се окаже недължим. Подобни действия, според асоциацията, допълнително ще убие жизнеспособността на тези предприятия. От ВЕСКО - Българската стартър асоциация, също възроптаха срещу това намерение на правителството. За несправедливостта му те дават пример с фирма, която през 2018 г. е била с голяма печалба, но е решила да я реинвестира през 2019 г. и реално не е била на плюс, а през тази година заради коронавируса е затруднен бизнеса ѝ. Въпреки това държавата ще прибере една четвърт от платения от нея корпоративен данък през 2018 г. авансово при все, че това дружество може да е на загуба през 2020 г. Със своя позиция за извънредното законодателство излезе и Българската стопанска камара. Тя предлага в закона да не се фиксират срокове за отлагането на данъчните задължения за фирмите и гражданите, а да се посочва, че те се удължават със срока на действия на самото

извънредно положение. Организацията иска запори на банкови сметки да не се правят по време на извънредното положение не само на физически, а и на юридически лица. Тя настоява и в отделен закон да се определят критериите, на които трябва да отговарят предприятията, на които държавата ще възстановява 50 процента от трудовата заплата на работник, за да не бъде освободен от работодателя. Това е необходимо, за да могат осигурителите да съобразят поведението си по отношение на служителите си, в зависимост от това дали отговарят на тези критерии, или не“.

[АИКБ](#)

✓ ДЕКЛАРАЦИЯ ЗА ПРЕМИНАВАНЕ ПРЕЗ КПП В ОБЛАСТНИТЕ ГРАДОВЕ

За Ваше улеснение бихте могли да изтеглите [ТУК](#) образец на декларацията за преминаване през КПП в областните градове.

Декларацията служи за представяне пред контролно-пропускателните пунктове, които бяха изградени във връзка с изпълнението на заповедта на министъра на здравеопазването, с която се въвеждат нови противоепидемични мерки от 21 март 2020 г.

Припомняме, че от 00:00 часа в събота на входовете и изходите на областните градове са изградени контролно-пропускателни пунктове, през които се допуска влизането и излизането на граждани само при възникнала неотложна необходимост – полагане на труд, здравословни причини или завръщане на постоянния или настоящ адрес.

Важни обществено-икономически и политически теми

[БНР](#)

✓ Президентът наложи частично вето върху мерките при извънредното положение

Изявление на президента Румен Радев

Президентът Румен Радев обяви, че връща за повторно обсъждане приетия в петък от Народното събрание Закон за мерките при извънредно положение. Държавният глава обяви това в нарочно обръщение.

По-рано представители на бизнеса призоваха президента да наложи вето върху някои от мерките, които според тях няма да постигнат желания ефект.

"Липсата на убедителни мерки ще доведе до социално напрежение", каза държавният глава и призова за мерки, които са в помощ на най-засегнатите.

"Българите имат нужда не от заплахи, а от подкрепа", каза още Румен Радев.

"Кризата изисква обединяване усилията на институциите и обществото. Кредитът на доверие, който управляващите получиха, трябва да се използва рационално, а не да бъде безконтролно упражняване на властта. Липсата на кадри, на оборудване и капацитет в здравната ни система и дефицити при организацията се компенсират с крайно рестрективни мерки, които засилват напрежението и самата криза, в които условия работят медиците и хората в жизнено важни производства и услуги. Законът атакува последните остатъци от свободата на словото. Няма дефиниция за невярна информация. Затова пък българите ги грозят тежки глоби и заплахи", каза президентът и допълни:

"Експертите, журналистите и гражданите ще бъдат принудени да налагат автоцензура и то в условията на динамична промяна на разбирането ни и за пандемията, зea нейното възприемане и за необходимостта от алтернативна позиция. Тази норма може да бъде употребена за интерпретиране на всяко неудобно свободомислие. И още нещо важно: според приетия закон, това ограничение остава и след изтичане на извънредното положение".

"Скъпи сънародници, в момента в света, в частност и в България преживяват две кризи Първата е здравната криза, породена от коронавируса, втората е икономическа и социална, породена от мерките за борба срещу вируса. Икономическата криза засега се пренабегва. Тя е на втори план, но тя хвърля стотици хиляди българи в трудна битка за оцеляване. Те имат нужда не от заплахи, а от подкрепа. Всички засегнати страни приемат спасителни пакети за най-бедните, за изпадналите в техническа безработица, за дребните и средните предприемачи, отделят се милиарди. Трябва да отчитаме, че нашите възможности са много скромни, но нуждите на българите са по остри и неотложни поради ниските доходи. Гладът ще надделее над страха и последствията рискуват да бъдат разрушителни", каза президентът и призова правителството неотложно да произведе своята политика спрямо най-пострадалите и засегнатите. Спекулата с най-необходимото - дизелеанти и лични предпазни средства.

"Срещу спекулата трябва да има безкомпромисни мерки, но те от своя страна не трябва да водят до блокиране на стопанските дейности, до отлагане на дългоочакваното понижаване на цените на топлоенергията и горивата, да възпрепятстват дългоочакваното сезонно намаление на редица стоки. Така предложеният модел за борба със спекулата на практика прави невъзможен вносът на животоспасяващи лекарства и продукти", изтъкна президентът.

"Всяка цена на международния пазар се повишава. Споделям напълно убеждението, че в момент на тежко изпитание въоръжените сили са длъжни да помагат на обществото, но когато им се вменяват функции за употреба на сила извън конституционните правомощия, следва да се търси максимален консенсус между всички отговорни институции с цел минимизиране на риска от злоупотреба със сила, а не решенията да се вменяват на една единствена институция -

изпълнителната власт, игнорирайки ролята на върховния главнокомандващ в мирно и във военно време", каза още държавният глава.

"Скъпи сънародници, уважаеми български политици, никоя битка не е спечелена със страх. Тоталната блокада поражда повече проблеми, отколкото решения. В днешното изпитание е важна отговорността на всеки един - ограничаването на контактите, личната хигиена, предпазните средства и обществената солидарност, особено с акцент за опазване възрастните хора. Разгърнатите мотиви за вето ще бъдат обявени в най-кратък срок. Надявам се българските народни представители да ги вземат под внимание, когато обсъдят вето, а българското правителство да побърза с още мерки в подкрепа на най-слабите и засегнатите и то конкретни и адекватни. Нека не забравяме, че ние имаме бъдеще и след извънредното положение и от нашия разум, действия и солидарност днес зависи какъв ще бъде утрешният ден на България", завърши обещанието си президентът Радев.

Изявлението на президента можете да чуете в [звуквия файл](#).

✓ **Парламентът гледа извънредно върнатите от президента текстове в Закона за извънредното положение**

Парламентът се събира извънредно заради вето на президента върху част от Закона за мерките при извънредно положение. Председателят на Народното събрание Цвета Караянчева свиква депутатите за пленарно заседание с една-единствена точка - върнатите текстове от държавния глава.

Румен Радев връща текстове, които намира за крайно ограничителни и които може да останат в действие и след извънредното положение. Такъв според президента е текстът за спекулата на цените, предложен от БСП. По думите на Радев вносът на продукти и животоспасяващи лекарства става невъзможен. Друг текст, върху който държавният глава налага вето, е за невярна информация за разпространението на заразна болест. Още вчера стана ясно, че правителството и ГЕРБ са съгласни и двата спорни текста да отпаднат.

Президентът обаче прецени и като недостатъчно конкретни и разпоредбите за правомощията на армията, но пък е съгласен, че военните трябва да се включват при кризи. Радев поиска и по-сериозни мерки за най-уязвимите.

Президентът призова депутатите да вземат под внимание мотивите му при гласуването, а те ще ги разгледат днес на извънредно заседание, насрочено за един следобед.

4 часа по-рано ще заседава извънредно и парламентарната правна комисия.

Премиерът Бойко Борисов обяви вчера, че ГЕРБ [ще уважат вето на президента върху текстовете](#) за налагане на пределни цени на някои стоки и за наказанията за разпространението на невярна информация.

✓ **Първи работен ден с ограничения за пътуване между областните градове заради Covid-19**

Днес е първият работен ден, в който са в сила [ограниченията за пътуване между областните градове](#), въведено заради разпространението на коронавируса у нас.

На вход-изход на градовете са изградени контролно-пропускателни пунктове. Преминаващите през тях удостоверяват причината за пътуването си със [служебна бележка от работодателя](#), медицинско удостоверение или документ за самоличност.

Жителите на по-малките населени места трябва да имат основателни причини, за да посещават областните центрове и да докажат това пред контролните органи.

✓ **ЧЕЗ спира всякакви планови ремонти и прекъсвания на тока**

"ЧЕЗ Разпределение България" създаде необходимата организация, за да осигури непрекъснатост на електрозахранването в Западна България в този безпрецедентен и критичен период за държавата. Това съобщи Виктор Станчев, главен оперативен директор на "ЧЕЗ Разпределение България" АД, цитиран от пресцентъра на компанията.

Спрени са всички дейности, които изискват планирани прекъсвания на електрозахранването, и се извършват само аварийни и неотложни ремонти. Компанията не изпълнява дейности, които изискват прекъсване на захранването, освен когато това е крайно неотложно.

Едни от важните обекти, по които се работи в момента, са реконструкциите на кабели средно напрежение по ул. "Кирил и Методий" и ул. "Веслец", както и в района на Лъвов Мост в София.

Реконструкциите там ще повишат сигурността на електрозахранването в централната част на столицата. Ускорени са ремонтите по време на извънредното положение, за да бъде увеличена надеждността на електрозахранването на българските институции.

Освен това, екипи на ЧЕЗ Разпределение са направили извънредни проверки на техническото състояние на захранващите съоръжения на всички здравни заведения (болници и поликлиники), за да се гарантира непрекъснатост на снабдяването им с електроенергия при случаи на аварийни ситуации.

Във връзка с епидемичната обстановка от компанията са препоръчали контактите между служители и клиентите да бъдат сведени до минимум. Отчетниците няма да посещават клиенти, когато електромерите се намират в рамките на техните жилища. Там, където отчитането трябва да стане чрез пряк контакт с гражданите, електроенергията ще бъде калкулирана съгласно Общи условия на база прогнозна консумация, по съответната формула. След като извънредното положение приключи, ще бъде направен реален отчет на електромерите и сумите ще бъдат преизчислени на база на реалната консумация. На другите места, където електромерите са изнесени на границата на собственост, отчитането продължава по установения ред.

От компанията призовават клиентите да използват многобройните възможности за електронно обслужване. В центрове за клиенти се взимат най-строги мерки за дезинфекция и предотвратяване разпространението на заразата. Те са

снабдени с дезинфектанти, вътре се допускат малък брой хора, колкото са работещите гишета, работното време е ограничено.

✓ **Екатерина Захариева ще участва в заседание на външните министри на ЕС**

Вицепремиерът и министър на външните работи Екатерина Захариева ще участва в редовното заседание на Съвет „Външни работи“, което ще се проведе чрез видеокоферентна връзка.

Основна тема в дневния ред на външните министри от ЕС ще бъде международният отговор на пандемията с COVID-19, оказването на консулска помощ за връщане на граждани на ЕС, които се намират в трети страни, както и геополитическото въздействие на коронавируса върху Евросъюза.

Министрите ще обсъдят също ситуацията в Сирия и ролята на Турция за справяне с предизвикателствата на миграцията.

В дневния ред на заседанието е и новата операция на ЕС в Средиземно море за наблюдение на изпълнението на оръжейното ембарго на ООН за Либия.

✓ **Сара Фаулър: Европа върви към много дълбока рецесия**

Европа ще изпадне в рецесия заради кризата с Covid-19, предупреди пред БНР Сара Фаулър от „Оксфорд аналитика“. По думите ѝ първите сигнали на възстановяване може да се усетят в края на тази или началото на следващата година, при условие, че Китай не бъде ударен от втора вълна на заразата.

„Със сигурност вървим към много дълбока рецесия. Мисля, че възстановяването може да отнеме няколко тримесечия, а пълното възстановяване - дори няколко години“, каза тя за предаването „Събота 150“ на програма „Хоризонт“.

Настоящата ситуация изисква сериозни харчове от страна на правителствата и те трябва да бъдат направени, допълни от своя страна проф. Джон Хаслер от университета в Стокхолм.

Според него това ще създаде нови проблеми, но за тяхното решаване ще трябва да мислим, след като кризата премине.

„Ако правилните мерки бъдат предприети, това ще доведе и до нарастване на правителствения дълг. Голяма част от този дълг ще бъде влезе в баланса на Европейската централна банка, което не е непосредствен проблем, но след кризата с Ковид-19 ще трябва да се справяме с него. Това обаче не е толкова голям проблем като цяло, поне засега. Конкретни правителства обаче ще пострадат много. Всички веднага се досещаме за Италия, но няма да е само тя“, каза Хаслер.

Manager.bg

✓ **Отпадна служебното начисляване на авансовите вноски за корпоративния данък**

Управляващите се отказаха да въведат служебно начисляване на авансовите вноски по Закона за корпоративното подоходно облагане на база приходите на бизнеса от 2018-та година. В окончателните текстове на приетия ударно Закон за извънредното положение се запазва сегашното правило и така авансовите вноски ще се определят съобразно собствената прогноза на фирмите за печалба през 2020 г.

Предложението, което бе разписано като текст, гласи, че през 2020 г. авансовите вноски по Закона за корпоративното подоходно облагане, се правят по реда и условията на глава 40 от същия закон при съобразяване на следните особености:

- Когато до влизане в сила на този закон, е подадена годишната данъчна декларация за 2019 г., авансовите вноски се правят в размер съгласно декларираното.

- Предвижда се при необходимост лицата да могат да подават коригираща декларация. Когато до 15 април 2020 г. е подадена годишна данъчна декларация за 2019 г. авансовите вноски се правят съгласно декларираното. Когато до 15 април 2020 г. не е подадена годишната данъчна декларация за 2019 г. авансовите вноски се декларират с образеца на годишната данъчна декларация до 15 април 2020 г. като се попълва само тази част от нея, касаеща декларирането на авансовите вноски за текущата година.

"Целта е да се отложи годишното счетоводно приключване, декларирането на данъка върху печалбата, респективно неговото внасяне до 30 юни. А за периода от януари до юни, когато се дължат авансови вноски, да се даде възможност на фирмите да определят сами размера на авансовите вноски, съобразно собствената си прогноза за печалбата през 2020 г.", обясни Стоянова.

Тъй като има фирми, които преди приемането на този закон, са подали своите декларации за 2019 г. и в тях ще са отбелязали своята прогнозна печалба и авансови вноски, без да са имали предвид ситуацията, която се разви с извънредното положение следващите месеци, даваме им възможност по реда на чл. 88 от Закона за корпоративното подоходно облагане да коригират така декларираната авансова вноска в размер, който те смятат, че отговаря на прогнозата им за печалбата за 2020 г., отбеляза председателят на бюджетната комисия.

✓ **Разходите за заплати нарастват с 11,9% на годишна база в края на 2019 г.**

Общите разходи на работодателите за един отработен час от наетите от тях лица нарастват с 11,9% през четвъртото тримесечие на 2019 г. спрямо същият период на 2018 г. Това сочат предварителните данни на Националния статистически институт.

Това е увеличаване на темпото на растеж спрямо третото тримесечие, когато бе отчетен ръст от 10%

Увеличението в индустрията е с 1,5%, в услугите - с 1,5%, и в строителството - с 14,5%.

По икономически дейности през четвъртото тримесечие на 2019 г. най-висок ръст на общите разходи за труд спрямо същия период на предходната година е регистриран в икономическите сектори „Операции с недвижими имоти“ - с 19,6%, „Други дейности“ и „Образование“ - по 16,7%.

През четвъртото тримесечие на 2019 г. спрямо четвъртото тримесечие на 2018 г. разходите за възнаграждение за един отработен час се увеличават с 11,7%, а другите разходи (извън тези за възнаграждения) - с 12,9%.

По икономически сектори изменението на разходите за възнаграждения спрямо същия период на предходната година варира от 19,3% за „Операции с недвижими имоти“ до 4,0% за „Добивна промишленост“.

✓ **Борисов към Радев: Защо си играем със страховете на хората за политически PR**

Министър-председателят Бойко Борисов разтълкува наложеното вето върху Закона за извънредното положение от президента Румен Радев по време на брифинг в Министерски съвет. "Всички в парламента се съгласихме, че мерките на нашето правителство са най-добрите в Европа", заяви Борисов.

"Разбира се, президентът услужливо забрави да каже, че това е по предложение на БСП - точките за спекулата. Когато се приемаше законът, г-жа Дариткова ми се обади и каза, че БСП искат да излизат от залата, ако ме е излъгала тя, лъжа и аз. Ако не, приемете техните предложения за спекулата и ние ги приехме, разбира се, както всички досега, те ни връщат, точно тези предложения, във времето на зрелия социализъм, когато в плод и зеленчука на етажерките имаше домати и краставици, а цитрусите, примерно, се продаваха отзад от магазинера. Това си беше спекула", каза още Борисов.

Борисов коментира, че само за два дни президентът Радев е променил напълно мнението си.

„Първата ни задача е да защитим живота на хората. Който се заиграе със страховете им, губи“, заяви Борисов. "До последния лев ще стискаме, за да не останат пенсионерите без пенсия", каза още премиерът.

Премиерът обясни още, че единственото, за което евентуално ще се използва армията, е да върши работата на полицаи и пожарникари, в случай че техният състав временно намалее.

"Най-лесно е да отворим резервите на държавата. Но никой не знае колко дълго ще продължи кризата. Нека като видим за колко време ще е тази гадост – 1-2-3 месеца ли ще е? Тогава ще извадим пари за засегнатите", поясни Борисов.

Той коментира и темата с лекарствата, за които се смята, че помагат при лечението на заразени с коронавирус. И бе категоричен, че държавата прави всичко възможно да се сдобием със субстанциите. Когато това стане, големите ни фармацевтични компании имат готовност да започнат производство.

"През криза се минава с лишения, мобилизация и единство. Затова ме боли, когато сме разделени", каза още министър-председателят.

✓ **МВФ: Световната икономика ще се справи с последствията от коронавируса**

Последствията от пандемията на коронавируса ще бъдат "много сериозни", но глобалната икономика ще бъде в състояние да ги преодолее, уверено заяви директорът на отдел „Стратегия, политика и анализ“ на Международния валутен фонд (МВФ) Мартин Мюлейзен. [В публикувано на сайта на МВФ](#) интервю той пояснява, че "продължителното разрастване на световната икономика и високата заетост до момента ще създадат буфер срещу много слабата икономическа активност през следващите месеци". "Кризата дойде в момент, в който, надявам се, сме готови за шокове и ще можем да се справим с тях, въпреки че последствията ще бъдат доста сериозни", казва той.

"Надявам се, че ще се справим с тази криза. Мисля, че международната общност разполага със средствата, отделните държави също имат средства, с които ще излезем от нея. Възстановяването ще се случи. Това е временна криза", заявява уверено ръководителят на отдела на МВФ. Според Мюлейзен същността на борбата срещу кризата трябва да бъде ограничаването на разпространението на вируса. "Трябва да направим така, че в даден момент да се появи увереността, че това ще бъде временен шок и последствията няма да продължат много месеци", каза той. Централните банки и правителствата на страните по света, предприеха редица безпрецедентни мерки за осигуряване на ликвидност на пазарите и осигуряване на тяхното функциониране, може би дори повече от необходимото, отбелязва Мюлейзен.

Той подчертава необходимостта от координиране на предприетите стъпки, за да бъдат подкрепени действията на всяко отделно правителство или централна банка“. Мюлейзен смята още, че е важно да се преосмисли въпроса с високия дълг на редица страни в условията на настоящата криза.

Като открояващ се проблем той посочи "много рязък отлив на капитали от развиващите се икономики". „Това е проблем, който ще бъде много труден за решаване, но МВФ може да помогне“, отбеляза Мюлейзен.

✓ **Зелена вълна на световните фондови борси в края на седмицата**

Основните индекси на водещите фондови борси в Европа записаха стабилни повишения в ранната търговия в петък, след като обявените мащабни мерки в подкрепа на икономиката и срещу разпространението на коронавируса на континента обнадееха инвеститорите, предаде Ройтерс.

Общият европейски индекс STOXX 600 се повиши с 11,1 пункта, или 3,86%, до 298,9 пункта и е на път да се възстанови от всичките загуби, натрупани от началото на седмицата. Въпреки това бенчмаркът върви към регистрирането на най-лошия си месец от три месеца насам.

Немският DAX напредна с 434,7 пункта, или 5,05%, до 9 045,13 пункта. Водещият индекс на Лондонската борса FTSE 100 отчете ръст от 142,97 пункта, или 2,78%, до 5 294,58 пункта. Френският измерител CAC 40 се повиши с 226,87 пункта, или 5,88%, до 4 082,37 пункта.

В четвъртък Европейската централна банка обяви програма за изкупване на ценни книжа за 750 милиарда евро. Освен това от ЕЦБ обявиха, че ще предоставят допълнителна ликвидност на банките, които изпитват проблеми, заради коронавируса.

Финансовият поиндекс SX7P се повиши с 4,15%, отдръпвайки се от близо 30-годишно дъно, като акциите на финансовите институции Allianz, ING и Zurich Insurance Group поскъпнаха съответно с 12,71%, 13,62% и 5,87%.

Дори туристическият подиндекс SXTP, който е в най-лошият си месец от октомври 1987 г., също отчете силен ръст от 7,96%.

Оптимизъм имаше на всички световни пазари, след като американският сенат започна дебат за обявеният по-рано пакет от икономически мерки на стойност 1 млрд., включващ директна финансова подкрепа за американските граждани. Междувременно стана ясно, че според източници на Ройтерс Китай се подготвят да представи нови фискални стимули за трилиони юани.

„Изглежда, че пазарите имаха нужда да чуят за пакети за подкрепа на стойност трилиони долари, за да издържат до уикенда“, коментира Стивън Инес от AxiCorp.

„Страхувам се, че това е затишие преди буря, тъй като нивото на корпоративна платежоспособност ще стане ясно през следващите седмици, когато шокът от ниското търсене разтърси реалната икономика“, добавя той.

Междувременно акциите на британската верига за търговия на дребно Marks & Spencer поевтиняха с 4,66%, след като тя предупреди заради пандемията от коронавирус може да затвори няколко от магазините си в Обединеното кралство и че вероятно няма да достигне целите си за печалба.

Ръст на Уолстрийт

Основните индекси на Нюйоркската фондова борса отчетоха леки повишения в четвъртък, пише Си Ен Би Си.

Промишленият индекс Dow Jones се повиши с 188,27 пункта, или 0,95%, до 20 087,19 пункта. Широкообхватният индекс Standard & Poor's 500 напредна с 11,29 пункта, или 0,47%, до 2 409,39 пункта, докато индексът на високотехнологичните дружества Nasdaq отчете ръст от 160,73 пункта, или 2,3%, до 7 150,58 пункта. Най-големи печалби бяха регистрирани в енергийният сектор, който напредна с 6,75%, след като американския лек суров петрол West Texas Intermediate изненадващо поскъпна с над 23%.

Печалби регистрираха и технологичните компании от групата FAANG, като акциите на Facebook, Amazon, Netflix и Alphabet поскъпнаха съответно с 4,20%, 2,78%, 5,25% и 1,88%. Единствено Apple отчете загуби, като книгата на производителя на iPhone поевтиняха с 0,77%.

Вялата търговия в четвъртък бе в пълен контраст на силната волатилност от началото на седмицата, като в сряда Dow се сринна с 1 338,46 пункта до ниво под 20 000 пункта за първи път от 2017 г. насам.

Въпреки вчерашните печалби, от началото на седмицата Dow е изгубил 13,36% от стойността си и е на път да запише най-лошото си седмично представяне от глобалната финансова криза насам. Той е остава в меча територия и е с 32% под рекордното си ниво от февруари. S&P 500 е на 29% под върховата си стойност от миналия месец.

„Пазарната волатилност ще продължи докато правителството не представи фискално или парично решение за бедстващите предприятия и малкия и средния бизнес“, коментира Лорън Гуудуин от New York Life Investments’

„Подкрепата за тези операции е жизненоважна, за да се гарантира, че блокирането на икониката заради COVID-19, макар и тежко, ще бъде временно“, добавя тя.

Повишения на борсите в Азия

Водещите фондови борси в Азиатско-тихоокеанския регион последваха печалбите на Уолстрийт и завършиха последната търговска сесия за седмицата с ръст, предаде Си Ен Би Си.

Континентален Китай индексът Shanghai Composite се повиши с 43,49 пункта, или 1,61%, до 2 745,62 пункта, докато по-малкият Shenzhen Composite напредна с 21,53 пункта, или 1,28%, до 1 704,46 пункта. Печалбите дойдоха на фона на изненадващото решение на Народната банка на Китай да запази без промяна водещата си лихва. Лихвата по едногодишните кредити остава на ниво 4,05%, а лихвата по петгодишните кредити - 4,75%.

Хонконгският индекс Hang Seng записа ръст от 1 095,94 пункта, или 5,05%, до 22 805,07 пункта.

В Южна Корея индексът Kospi се повиши с 108,51 пункта, или 7,44%, до 1 566,15 пункта, докато австралийският ASX 200 напредна с 33,7 пункта, или 0,7%, до 4 816,6 пункта.

Токийската фондова борса остана затворена заради официален празник.

„Несигурността и волатилността се превръщат в нормата на финансовите пазари по време на кризата с коронавируса“, коментира Ким Мънди от Commonwealth Bank of Australia.

„Централните банки продължават да използват всички ресурси, с които разполагат, за да ограничат последиците от пандемията върху икономиката“, добавя Мънди.

У нас

Индексите на Българската фондова борса (БФБ) записаха предимно повишения в ранната търговия. Основният индекс SOFIX отчете ръст от 7,52 пункта, или 1,85%, до 413,32 пункта. BGBX40 се повиши с 1,40 пункта, или 1,63%, до 87,19 пункта. BGTR30 напредна с 4,92 пункта, или 1,19%, до 419,44 пункта. BGREIT се понижи с 0,40 пункта, или 0,32%, до 125,86 пункта.

[В. Дума](#)

✓ С над 3% поскъпнаха храните на едро само за седмица

С над 3% са се повишили средно цените на храните на едро само за седмица. Това показват данните на Държавната комисия по стоковите борси и тържищата. Индексът на тържищните цени, който отразява цените на хранителните стоки на едро, се покачи през миналата седмица с 3,26 на сто, съобщиха от комисията.

Цената на оранжерийните домати се е повишила през миналата седмица с 24,4% до 2,65 лв. за кг, а цената на оранжерийните краставици се е вдигнала с 15 на сто до 3,30 лв. за кг. Картофите са поскъпнали с 10,3 на сто и са се продавали по 96 ст. за кг. Морковите са поевтинели средно с 4,6% и са се търгували по 83 ст. за кг. Цената на зелето се е повишила с 12,7 на сто до 80 ст. за кг. Червените чушки са поевтинели с 3,5% до 3,63 лв.

Ябълките са поскъпнали с 3,1% до 1,34 лв. средно на кг. Лимоните са се продавали по 2,98 лв. за кг, бананите - по 2,16 лв., портокалите - по 1,31 лв., а мандарините - по 1,95 лв. за кг.

Кравето сирене поскъпва с 0,6 на сто и се е търгувало средно по 6,74 лв. за кг. Кашкавалът тип "Витоша" се е купувал по 10,99 лв. за кг. Олиото е поскъпнало с 2,9% и се е продавало по 2,12 лв. за литър. Пакетче краве масло от 125 грама е поскъпнало с 5 на сто и се е продавало по 2,11 лв. Пилешкото месо се е търгувало по 4,02 лв. за кг. Захарта е поскъпнала с 4,7 на сто и се е продавала по 1,34 лв. за кг. Брашното тип "500" се е продавало по 1,01 лева за кг. Цената на ориза е намалела с 1,5% до 1,95 лв. Яйцата са се продавали средно 20 ст. за брой.

✓ **От 8 до 25% ще поевтинее парното от април**

Няма да има промяна в цената на тока до юли

Цените на топлинната енергия ще паднат от 1 април с близо 8 процента до над 25 на сто в резултат на поисканото от "Булгаргаз" поевтиняване на природния газ с над 40 процента заради променения договор за доставка от "Газпром експорт". При електрическата енергия промяна до 1 юли няма да има. Това предвиждат докладите на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), които трябва да започнат да се обсъждат от четвъртък на три заседания.

Според разчетите на КЕВР парното в София трябва да поевтинее най-много - с 25,14 на сто, следва Враца, където се предвижда спадът да е 21,37 процента. С малко над 16 на сто се очаква да намалее цените на топлофикациите в Бургас, Велико Търново и Разград. С 14,85 на сто се планира да се сваля тарифата в Плевен. С 12,09% по-ниски трябва да станат сметките на пловдивчани, а във Варна намалението ще е най-ниско - със 7,84%.

Новите цени на топлофикациите ще отразят не само поевтиняването на природния газ от април, но и лекия спад от януари. Тогава КЕВР сваля цената на синьото гориво с нищожните 0,71%, а за април предложението е спад с 40,49 на сто. Това прави намаление с 41,62% спрямо цената на природния газ, при която са изчислени цените на топлинната и електрическа енергия, в сила 1 юли 2019 г.

Енергийният регулатор ще намали и цените на електроенергията, произвеждана от топлофикациите, което би трябвало да се отрази върху крайната цена на тока, но това няма да се случи от 1 април, става ясно от доклада на комисията.

КЕВР засега няма да разглежда осемте заявления на "Булгаргаз" за определяне на цени със задна дата за всеки месец от 5 август 2019 г. до края на март 2020 г, тъй като намалението на цената на руските доставки влиза със задна дата. Според постигнатото споразумение с "Газпром Екпорт" руската компания трябва да върне над 150 млн. лв. без ДДС на "Булгаргаз". Той пък обяви, че смята да възстанови тези пари на своите клиенти.

След като КЕВР обяви, че не може да определя цени със задна дата, се очаква да се внесат законови предложения за поправка, която да позволи това. Енергийният министър Теменужка Петкова обави пред БНР, че тази седмица се очакват конкретни действия по намалението на цената на газа, договорено със задна дата с "Газпром".

От "Булгаргаз" и КЕВР засега не обявяват какви са изчисленията за понижаване на цените със задна дата.

✓ **Създават и медицински експертен съвет**

Медицински експертен съвет ще подпомага министрите във взимането на икономическите и социални решения, стана ясно след среща на премиера Бойко Борисов и проф. Коста Костов, консултант по белодробни болести в столичната Университетска болница "Света Анна". В срещата е участвал и вицепремиерът Томислав Дончев. Според премиера целта на съвета е "повече мозъци, повече учени да ни помагат".

Новата структура ще се състои от 4 или 5 специалисти, ще отговаря на важни медицински въпроси, като ще се разчита и на добър диалог с Националния кризисен щаб, който продължава да работи. "Искаме максимално да обединим всички - хората, които разбират, и да намерим най-добрите решения", обобща Борисов. Медицинският съвет също ще е подчинен на правителството, а проф.Костов ще предложи състава му. Според професора този съвет ще се появява не повече от 2 пъти седмично на брифинги и ще отговаря на чисто медицински въпроси.

Cross.bg

✓ **Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите**

БНТ, „Денят започва с Георги Любенов“

- Глас отляво - Красимир Янков от БСП;
- Лекарства и карантина. Кой ще спре заразата? Пулмологът д-р Александър Симидчиев;
- Как се спазват извънредните мерки? На живо от българските градове;
- Мерки и контрол - вътрешният министър Младен Маринов

БТВ, „Тази сутрин“

- Социалният министър Деница Сачева, за новия Закон за извънредните мерки и ветото на президента Румен Радев.
- Как започва работният ден в градовете, засегнати от КОВИД19? На живо, от София, Бургас и Пловдив.
- Ще има ли бум на безработни заради епидемията? В студиото, президентът на КТ „Подкрепа" Димитър Манолов.
- Ще оцелее ли „Левски" в кризата и кога футболистите ще получат заплати? Гост: Директорът на клуба - Павел Колев.
- Загреб, след земетресението. Какви са щетите и как се възстановява градът?

Нова телевизия, „Събуди се“

- Блокирани в Австрия. Ще се приберат ли българите, останали без работа в един от зимните курорти там?

- Какви са правата ни в ситуация на извънредно положение? В студиото правосъдният министър Данаил Кирилов.
- Ще има ли скоро лекарство за COVID-19? И как се работи в болница под карантина? Отговорите от проф. Иво Петров.
- Да събереш 222 хиляди лв. за 8 часа. Ще ви срещнем с трите жени набрали недостигащата сума за респиратори в "Александровска".
- Строителство пред колапс? Ще има ли фалити заради извънредното положение?
- В първия работен ден от седмицата - има ли напрежение заради новите правила за вход и изход в областните градове?
- Пациенти сред мухъл и мръсотия? В какви условия настаняват болните?
- Хигиена нулева по време на коронавируса. В "Пълен абсурд" с Румен Бахов - цял блок срещу съсед, който отглежда над 20 котки в апартамента си.
- Когато холът става спортна зала... Един от първите треньори на братя Пулеви със съвети за домашни тренировки.
- Музиката като лекарство. Среща с българката, която пее на парижани от балкона си.
- На дискотека по време на коронавируса. Ники Василковски на онлайн парти с DJ Дамян.
- "Приказка ми разкажи". Актьори с инициатива за децата под карантина.

✓ Километрични опашки и изнервени шофьори на изходите на Пловдив

Километрични опашки, изнервени шофьори и хора, които закъсняват за работа - така изглежда един от изходите на Пловдив - този към Карлово, Хисаря и магистрала "Тракия". Проверката на документите се извършва бавно и само от един полицаи. Оттам започва една от най-големите индустриални зони в Южна България - икономическа зона "Тракия", в която има над 150 фирми.

Обадиха ми се мениджъри на фирми, за да ме питат дали само декларацията от сайта на МВР е необходима, за да се излезе от Пловдив или е необходима и служебна бележка. Мисля, че днес това ще стане напълно ясно, заяви Катя Стайкова от "Връзки с обществеността". В тази икономическа зона работят над 35 000 работници. Това, което коментирахме със собствениците на фирмите е, че бизнесът и фирмите са предприели всички мерки за дезинфекция и сигурност. Всички мерки за безопасна работа са предприети. През последната седмица се осъществяваха контакти между фирмите за набиране на ръкавици и маски. Има маски само за многократна употреба. Свързахме фирмите с производители на дезинфектанти, маски. Бизнесът тук реагира навреме, добави тя.

Катя Стайкова посъветва шофьорите да оставят служебната бележка на страничното стъкло на автомобила, за да е видима за полицаите и за да не се докосва от тях. Всеки автобус, който напуска града, също щателно се проверява. Допускат се хора, които са на работа, както и хора, които имат неотложен ангажимент.

✓ Код жълто за сняг и дъжд в цялата страна

Снеговалежите в Западна България днес ще са интензивни и обилни. Очакваната снежна покривка ще надмине 10-15 сантиметра. В източна България ще вали предимно дъжд с изключение на североизтока, където ще прехвърча сняг.

В западна България температурите ще са между 0 и 5 градуса в най-топлата част на денонощието, на изток - до 6-7 градуса. В хода на деня вятърът ще се усилва, особено около Черноморието и в Дунавската равнина. Жълт код за опасно време е в сила за 18 области на страната.

Утре денят отново ще е снежен, студен и ветровит. Заради топлата земна повърхност, снежната покривка частично ще се стапя, но няма да изчезне, заради продължаващия обилен снеговалеж в Западна България. На изток валежите ще са слаби. Вятърът утре ще е със силни пориви в почти цялата страна. В западната половина ще има условия за снегонавявания в планинските и предпланинските райони.

Затопляне и връщане към пролетта - от сряда нататък. Валежите временно ще спрат, вятърът ще утихне, а температурите бавно ще тръгнат нагоре. През втората половина на седмицата отново ще има слаби превалвания от дъжд, но количествата ще са значително по-малки. Слънцето ще се покаже по-осезаемо в неделя след обяд - понеделник, когато облачността от запад на изток ще започне да намалява.

✓ Епидемиолог: Всеобщата карантина е опасна

Обявяването на карантина в цял свят в дългосрочен план може да бъде по-опасно, отколкото свободното разпространение на коронавируса, смята Джон Йоанидис - епидемиолог, професор в университета в Станфорд.

В авторска колонка за издание „Stat“ той обръща внимание върху факта, че въведените от много страни мерки ще натоварят здравната система за продължителен период от време.

В същото време при разпространението на вируса настъпва за кратко „остра фаза“, която приключва бързо.

Според Йоанидис, децата, които стоят вкъщи под карантина, не ходят на училище и не общуват с връстниците си, може да не създадат естествен имунитет, което да доведе до здравословни проблеми в бъдеще.

Професорът смята, че масовата изолация ще се отрази както на световната икономика, така и на психическото здраве на хората. Потенциалните последици от световната карантина са финансова криза и масови безредици, граничещи с появата на сблъсъци между хората.

На 11 март СЗО обяви пандемия от коронавируса. До момента заразените в света са около 308 000 човека, а повече от 8 500 са починали вследствие на усложнения, предизвикани от заразата.

✓ СЗО: Не можете просто да поставите под ключ обществата си

Трябва да бъдат взети повече мерки за опазване на общественото здраве, за да се предотврати ново разпространение на заболяването по-късно, предупреди водещият експерт на Световната здравна организация (СЗО) по извънредните ситуации Майк Райън, цитиран от Ройтерс. Страните не могат просто да поставят под ключ обществата си, за да победят коронавируса, допълни той.

Това, върху което наистина трябва да концентрираме вниманието си, е да открием болните, тези които са носители на вируса, да ги изолираме, да открием контактните им лица и да изолираме и тях, каза Райън в интервю за Би Би Си. По думите му опасността е, ако сега не бъдат наложени строги мерки за опазване на общественото здраве, когато ограниченията върху придвижването и социалните контакти бъдат вдигнати, болестта отново да набере сила.

Голяма част от Европа и САЩ последваха примера на Китай и други азиатски страни и въведоха драконовски ограничения в борбата с разпространението на COVID-19. На повечето служители бе препоръчано да работят от вкъщи, а училища, барове и ресторанти бяха затворени.

Според Райън, примерът на Китай, Сингапур и Южна Корея, които съчетаха ограниченията със строги мерки за подлагане на тест за коронавирус на всеки предполагаем преносител, са модел, който Европа би могла да следва. След като веднъж спрем предаването, трябва да тръгнем след самия вирус. Трябва да се борим с вируса, допълни експертът.

По думите му в момента се разработват няколко ваксини, но изпитания са започнали само в САЩ. Според него ще мине поне година, докато бъде сигурно, че ваксините са безопасни.

В. Земя

✓ Спешни промени в законодателството искат земеделските кооперации

Националният съюз на земеделските кооперации (НСЗКБ) излиза с искане за промяна в Закона за кооперациите и в Търговския закон. Това се налага заради сроковете, които няма да могат да спазят кооперативите и в които трябва да подадат годишните си финансови отчети до Търговския регистър. Това съобщи за Агри.бг председателят на Областната структура на НСЗКБ в Силистра - Кирил Боянов, след получено писмо от председателя Явор Гечев. Документът е адресиран до министъра на земеделието Десислава Танева, министъра на финансите Владислав Горанов, министъра на правосъдието Данаил Кирилов, парламентарни комисии, НАП и Министерски съвет.

Земеделските кооперации няма да могат да изпълнят задълженията си и да спазят законоустановените срокове заради въведеното извънредно положение във връзка с COVID-19, се казва в документа. Общото събрание на всяка структура трябва да одобри годишен финансов отчет и одиторски доклад, които се правят съгласно Закона за кооперациите. До 30 юни годишните финансови отчети трябва да се публикуват в Търговския регистър.

Според Закона подаването на тези документи е предшествано от редица стъпки - общо събрание на всяка кооперация, на регионалните съюзи и на националната браншова структура. Предвид усложнената от коронавируса обстановка, тези събрания няма да могат да се проведат и съответно финансовите отчети да се изпратят. За да не се превърнат в нарушители и да последват санкции, земеделските кооперации настояват за нормативни промени, посочва още в писмото Явор Гечев.

В него се предлагат спешни промени в Закона за кооперациите и в Търговския закон. Една от тях е въвеждането на допълнителен параграф, според който при извънредно положение да не се прилагат досегашните изисквания на Закона. По този начин годишните финансови отчети и одиторски доклади ще могат да се приемат от Управителните съвети на кооперациите, а не от Общо събрание. Освен това, за да продължат да функционират без да нарушават Закона, кооперациите трябва да получат удължен с до 1 година мандат за изборните органи на управление и контрол. Тези проблеми засягат не само земеделските кооперации, но и дружествата, регистрирани по Търговския закон, подчертава Явор Гечев. В НСЗКБ влизат 17 съюза, обединили над 400 земеделски кооперации от цялата страна, които, от своя страна, обхващат над 55 000 член-кооператори.

✓ Документи за пререгистрация се подават и по електронна поща

Земеделските стопани имат възможност да подават документи за регистрация или пререгистрация по Наредба № 3 за създаване и поддържане на регистър на земеделските стопани и по електронна поща, съобщи земеделското министерство. Целта е да не се налага да ходят до Общинските служби по земеделие (ОСЗ) заради въведените противоепидемични мерки и намаляването на струпване на хора в службите по земеделие в страната. Стопаните, които нямат възможност да подадат документите си по електронна поща, могат да посетят службите при спазване на всички мерки на здравните власти. В тези случаи в ОСЗ се допуска само по един земеделски стопанин в сградата, а при липса на необходимост от лична комуникация, документите се оставят в кутия, специално предназначена за това. Друга възможност за подаване на документи за пререгистрация е чрез куриерски услуги и Български пощи.

Кампанията по пререгистрацията на земеделските стопани за 2019-2020 г. започна на 2 октомври 2019 г. В срок до 9 юни 2020 г. те трябва да представят актуална информация за дейността си чрез анкетна карта с анкетни формуляри.

Към настоящия момент за стопанската 2019/2020 г., регистрираните/пререгистрираните земеделски стопани са 55 570. Подадени са и голям брой документи, които се обработват и предстои въвеждането им в системата. В сравнение с общо 88 162 регистрирани земеделски стопани за миналата 2018/2019 стопанска година, към момента над 2/3 от очакваните стопани вече са се регистрирали/пререгистрирали по съществуващия ред.

След обработка на документите, служителите на ОСЗ изпращат документите в ОДЗ за извършване на пререгистрацията и се свързват със стопаните, за да ги информират, че данните им са качени в регистъра и заверката за стопанската година е

извършена. Документите може да се вземат и след като отmine извънредното положение. На сайтовете на ОДЗ са качени телефони за контакти и електронна поща.

При липса на промени в дейността на стопаните от предходната година, те могат да подадат декларация за липса на промени в регистрацията, на база на която да бъде извършена заверка за 2019/2020 г.

✓ Фермери: Как ще сеем през пролетта при тази суша?

Липсва почвена влага, спешна е нуждата от дъжд в Добруджа

Валежите през последните седмици бяха крайно недостатъчни в Добруджа, разказват зърнопроизводители от региона, известен като житницата на България. „Притеснението сред колегите за пролетната сеитба е голямо. Влагата не е достатъчна“, обобщава земеделският производител Георги Катранджиев, който обработва 30 000 дка в добруджанската община Генерал Тошево. Фермерът смята, че проблемът с царевицата тази пролет ще бъде много сериозен.

През есента на 2019 г. в Добричка област бяха реколтирани 877 00 дка. Очаква се през идващата кампания да бъдат заложени поне толкова площи. Голяма част от царевицата ще бъде засята върху полета с междинни култури. „В нашия район масово се прилага комбинация от житни и нежитни култури, тоест рапица и пшеница. Рапицата обаче прорасна и извлече влагата. Декември, когато започнахме да разораваме междинните култури при по-гъсти посеви с рапица почвата беше пресушена. През миналата година от април до октомври имахме землица с едва 8-9 литра дъжд на кв. метър“, сподели Катранджиев.

На този етап пшеницата се развива добре. Падналите в началото на февруари дъждове оказаха много добро влияние, но януари и декември бяха много сухи. Топлата есен позволи на растенията да поникнат и да се развият равномерно. „Високите температури обаче попречиха на пшеницата да изпадне в покой, културата продължи своята вегетация и вече някои пшеници прораснаха. Лошото е, че сега влязохме в период на засушаване и не знам как ще се отрази“, не крие притесненията си Георги Катранджиев.

Милен Вълчев обработва 15 000 дка във варненските общини Вълчи дол и Ветрино. Това е на границата с Добричка област. За съжаление картината и там е тежка. „Изключително малко валежи имахме през зимата, а есента беше топла. Засяхме през август 1500 дка с рапица, която поникна едва през декември. Въпреки това благодарение на топлата зима тя се разви нормално. Да се надяваме, че до края на март ще завали“, допълва фермерът. Основната грижа на Вълчев е как ще се сее слънчоглед и царевица. Трябва да изчакаме дъжд, за да се овлажни почвата в дълбочина поне 20-25 см. Ще бъде изключително сложно тази пролет заради сушата.

Поредна зима няма валежи в Добруджа. Надяваме се да паднат дъждове. Пшениците все още се държат, но за пролетниците влагата липсва. Сушата ще се отрази на пролетната кампания.

Investor.bg

✓ Кои са най-големите производители на петрол в света за 2019 г.?

В 10-ката са още Русия, Саудитска Арабия, Ирак, Канада, Иран, Китай, ОАЕ, Кувейт и Бразилия

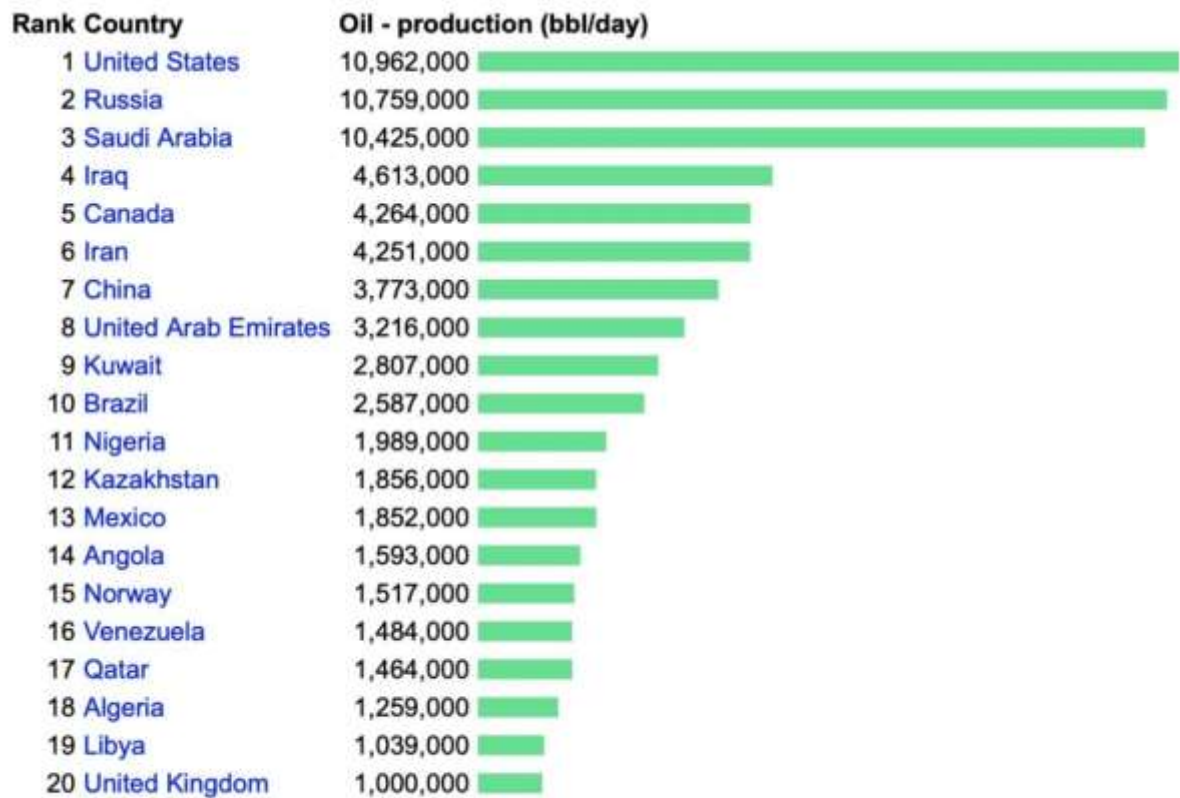
САЩ остават най-големият производител на петрол в света за 2019 г. с дневен добив в размер на 10,962 млн. барела, съобщава Oilprice.

Втората позиция принадлежи на русия, която е произвеждала през изминалата година по 10,759 млн. барела на ден, следвана от лидера на Организацията на страните износителки на петрол (ОПЕК) Саудитска Арабия с 10,425 млн. барела на ден.

На четвърто място е Ирак, втория по големина производител в рамките на ОПЕК, с добив от 4,613 млн. барела на ден. Пета е Канада с 4,264 млн. барела дневно. На шеста позиция е Иран, като въпреки наложените повторно американски санкции, страната е произвела 4,251 млн. барела на ден през 2019 г.

Китай, страната, която консумира най-много ископаеми горива в света, е поставена на седмо място с производство в размер на 3,773 млн. барела на ден.

Обединените арабски емирства (ОАЕ) са на осма позиция с 3,216 млн. барела на ден. Следвани са от Кувейт с 2,807 млн. барела дневно и Бразилия – с 2,587 млн. барел на ден.

Source: Index Mundi / CIA World Factbook